

تعلیم و تربیت و معلم
در آینه‌ی وحی و روایات

پروانه نیرلو

سرنشاسه: نیرلو، پروانه، ۱۳۵۱-
عنوان و نام پدیدآور: تعلیم و تربیت و معلم در آئینه‌ی وحی و روایات/ پروانه نیرلو.
مشخصات نشر: تهران: مدید، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری: ۱۱۲ ص.
شابک: 978-622-7934-75-5
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: معلمان -- اخلاق حرفه‌ای -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
Teachers -- Professional ethics -- Religious aspects -- Islam
آموزش و پرورش -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
Education -- Religious aspects -- Islam
اسلام و آموزش و پرورش
Islamic education
رده بندی کنگره: ۴/۲۵۴BP
رده بندی دیویی: ۶۵۳/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی: ۹۰۰۷۲۰۶
اطلاعات تکره کتابشناسی: فیبا

تعلیم و تربیت و معلم در آئینه‌ی وحی و روایات

نوشته: پروانه نیرلو

ویراستار: رحمت محمدپناه

ناشر: مدید

قطع: وزیری

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

چاپ اول، ۱۴۰۱

قیمت: ۶۰۰۰۰ تومان

چاپ: روز

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۹۳۴-۷۵-۵

تهران، میدان انقلاب، ابتدای کارگر جنوبی، خ. مهدی‌زاده، پ. ۳۴، واحد ۶

تلفن: ۶۶۵۶۵۵۶۹-۶۶۵۷۱۰۳۴

www.madidpub.ir madidpub@gmail.com

حق چاپ و نشر محفوظ است

فهرست

مقدمه	۱۱
فصل اول: جایگاه تعلیم و تربیت و ارزش معلم از منظر قرآن کریم و اهل بیت (علیهم السلام)	۱۵
جایگاه و منزلت معلم در قرآن:	۱۷
معلم شایسته از دیدگاه قرآن:	۲۰
خصایص و وظایف معلم از نظر قرآن کریم	۲۱
۱- دعوت به توحید:	۲۱
۲- خلوص نیت:	۲۲
۳- صلاحیت علمی و هنر مندی معلم:	۲۳
۴- فروتنی و گذشت:	۲۳
۵- عدالت در بین شاگردان:	۲۴
۶- عطف و مهربانی:	۲۴
۷- احترام به شخصیت و نام شاگردان:	۲۵
۸- عشق به تربیت و گریز از دنیاپرستی:	۲۶

- ۲۶ ۹- عامل به گفته ها:
- ۲۶ ۱۰- سعه صدر:
- ۲۷ علم، مهم ترین سرمایه ی بشر
- ۲۸ اهمیت تعلیم و تربیت از دیدگاه قرآن
- ۲۹ تعلّم موسی (علیه السلام) از خضر (علیه السلام)
- ۳۰ خداوند، اولین معلم
- ۳۱ انبیاء و ائمه اطهار (علیهم السلام)، معلمان بزرگ تاریخ بشریت
- ۳۲ برات آزادی از دوزخ برای معلم و متعلم
- ۳۳ عواقب بی احترامی به معلم
- ۳۳ هر کس کلمه‌ای به من بیاموزد مرا بنده خود کرده است
- ۳۴ حقوق معلم بر شاگرد
- ۳۴ بخشنده ترین بخشنده ها کیست؟
- ۳۵ درود فرستادن بر معلم
- ۳۵ بزرگی در ملکوت آسمان ها
- ۳۵ مقام و جایگاه اجتماعی معلم از دیدگاه قرآن
- ۳۷ صفات معلم در قرآن کریم
- ۳۷ مقام و منزلت و جایگاه معلم از دیدگاه قرآن
- ۳۸ معلمی شغل انبیا است
- ۳۹ معلم شایسته از دیدگاه قرآن
- ۳۹ معلمی جلوه‌ای از قدرت لا یزال الهی
- ۴۱ معلمی، مأموریت خدا به پیامبران
- ۴۲ جایگاه، نقش و رسالت معلم و مربی از دیدگاه قرآن و روایات
- ۴۴ ویژگی های معلم

۴۵ جایگاه معلم در مکتب تعلیم و تربیت اسلامی
۴۶ رسالت معلمان و مربیان
۴۶ ۱- دعوت به سوی خدا و تربیت الهی:
۴۷ ۲- دعوت به سوی نور و تربیت نورانی:
۴۷ ۳- دعوت به سوی اصلاح جامعه و تربیت صالح:
۴۷ ۴- دعوت به پاکسازی و تربیت اخلاقی:
۴۸ ۵- دعوت به سوی علم و دانش و تربیت قرآنی:
۴۹ ویژگی های یک معلم خوب:
۴۹ معلمان، وارثان انبیاء
۵۱ مفهوم علم
۵۱ معنای عالم با توجه به دو تعریف از علم
۵۲ مفهوم علم و معلم
۵۳ هدف علم
۵۴ مقام علم از دیدگاه قرآن کریم
۵۴ مقام علم از دیدگاه حدیث
۵۴ مکان و زمان کسب علم
۵۵ مقام معلم از دیدگاه قرآن
۵۵ دومین معلم، پیغمبرانند
۵۵ سومین معلم، علما و فرزندانگانش
۵۸ جایگاه معلم در مکتب تعلیم و تربیت اسلامی
۵۹ معلمان، ستارگان آسمان
۶۱ معلمی وظیفه ای گرانقدر و ارزشمند
۶۲ جایگاه معلم در فرهنگ ائمه ی معصومین (علیهم السلام)

- ۶۳..... امام حسین (علیه السلام) و تقدیر از معلم
- ۶۴..... منزلت معلم
- ۶۶..... معلم، در شعر شهریار
- ۶۶..... برکات حضور در نزد معلم
- ۶۷..... ویژگی‌های معلّم و متعلّم:
- ۶۸..... روش‌های تعلیم در قرآن
- ۶۸..... روش‌های مستقیم
- ۶۸..... الف. خطابه و سخنرانی:
- ۶۸..... ب. گفت‌وگو:
- ۶۸..... ۱- پرسش و پاسخ
- ۶۹..... ۲- مباحثه:
- ۶۹..... ۳- مجادله:
- ۶۹..... روش‌های غیرمستقیم
- ۶۹..... الف. روش‌های مشاهده‌ای:
- ۶۹..... ۱- روش نمایشی:
- ۷۰..... ۲- روش ایفای نقش:
- ۷۰..... ب. روش اکتشافی:
- ۷۱..... ۱- روش مقایسه‌ای:
- ۷۱..... ۲- روش تمثیل:
- ۷۱..... معلمان و مربیان قرآنی:
- ۷۱..... ۱- خداوند:
- ۷۳..... ۲- پیامبران (علیهم السلام):
- ۷۳..... ۳- اهل بیت (علیهم السلام):

۷۴	نقش و رسالت معلم و مربی از دیدگاه قرآن و روایات
۷۵	۱. دعوت به سوی خدا و تربیت الهی
۷۵	۲. دعوت به سوی نور و تربیت نورانی
۷۵	۳. دعوت به سوی اصلاح جامعه و تربیت صالح
۷۶	۴. دعوت به پاکسازی و تربیت اخلاقی
۷۶	۵. دعوت به سوی علم و دانش و تربیت قرآنی
۷۷	ویژگی معلم و مربی در مکتب اسلام
۷۷	- اخلاص در نیت
۷۷	- حق‌مداری
۷۸	- توجه به ضرورت اثر خودسازی
۷۸	- حلم و شکیبایی و صبر و استقامت
۷۸	- به‌کارگیری کلام رسا و ساده
۷۹	آثار تربیت صحیح اسلامی
۷۹	۱. آثار تربیت صحیح در بعد اعتقادی
۷۹	۲. آثار تربیت صحیح در بعد اعتقادی
۸۰	۳. آثار تربیت صحیح در بعد اخلاقی فردی
۸۰	۴. آثار تربیت صحیح اسلامی در بعد اخلاق خانوادگی
۸۰	اصول و شیوه‌های حاکم در تربیت معلم
۸۰	۱. مقبولیت و اعتبار معلم:
۸۰	۲. محبوبیت معلم:
۸۱	آسیب‌شناسی تربیت
۸۲	معلم نمونه از دیدگاه قرآن
۸۲	- مقام استاد و معلم نمونه از دیدگاه قرآن کریم:

مقدمه

بزرگترین معجزه ی پیامبر خاتم(ص) کتاب آسمانی قرآن کریم به عنوان چراغ پر نور که کامل ترین برنامه و قوانین را برای سعادت بشر دارد، در آیات نورانی خود، تعلیم و تربیت اسلامی را به زیبایی ترسیم نموده است و خداوند را به عنوان اولین معلم بشر معرفی نموده که به پیامبرش در آغاز بعثت فرمود: (اقراء باسم ربك الذی خلق، خلق الانسان من علق، اقراء و ربك الاکرم الذی علم بالقلم علم الانسان ما لم يعلم) (سوره علق) و این چنین مکتب تعلیم و تربیت اسلامی به عنوان مکتبی ممتاز، مستقل و با مبانی و اصول مشخص پدیدار گردید که در این مکتب علم و دانش، معلم و متعلم و مدرسه از جایگاه بسیار ارزشمند و رقیعی برخوردارند. ما در این مجال علاوه بر نگرشی کلی به تعلیم و تربیت اسلامی به جایگاه و رسالت معلم و ویژگی های یک معلم از منظر آیات قرآن کریم و روایات نورانی ائمه ی معصومین (علیهم السلام) می پردازیم و رسالت یک معلم را همان رسالت خداوند و رسالت رسولان الهی در هدایت، سرپرستی و رشد و کمال بخشی انسان به قرب الهی می دانیم.